

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť

2013/2111(INI)

26.11.2013

STANOVISKO

Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť

pre Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

k sociálnej ochrane pre všetkých vrátane samostatne zárobkovo činných osôb
(2013/2111(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Marije Cornelissen

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť vyzýva Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže ženy, ktoré sa rozhodli začať podnikat', v porovnaní s mužmi častejšie uvádzajú ako hlavnú motiváciu svojich rozhodnutí lepšiu rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom alebo hospodársku nevyhnutnosť;
 - B. keďže samostatná zárobková činnosť v mnohých prípadoch nie je uprednostňovanou možnosťou dotknutej osoby, ale skôr nevyhnutnosťou vzhľadom na nedostatok iných pracovných príležitostí alebo dostatočne pružných pracovných podmienok umožňujúcich spojenie práce a povinností súvisiacich so starostlivosťou; keďže tieto okolnosti sa v čase krízy zhoršili, čím sa zvýšil počet ľudí vykonávajúcich samostatnú zárobkovú činnosť z nevyhnutnosti, najmä medzi ženami;
 - C. keďže samostatne zárobkovo činné ženy sú v skupine samostatne zárobkovo činných osôb (SZČO) v menšine, ale hrozí im väčšia pravdepodobnosť chudoby;
 - D. keďže nedostatočný prístup k primeraným dôchodkovým právam, dávkam nemocenského, platenej dovolenke a k iným formám sociálneho zabezpečenia pre SZČO prehĺbuje rodové rozdiely v odmeňovaní v neprospech samostatne zárobkovo činných žien, najmä na dôchodku;
 - E. keďže stále väčší počet SZČO, ktoré majú príliš málo práce alebo veľmi zle platenú prácu, najmä žien, sa ocitá pod hranicou chudoby, aj keď nie sú oficiálne zaradené do evidencie nezamestnaných;
 - F. keďže je nedostatok spoľahlivých, presných a porovnateľných informácií a údajov o situácii, pracovných podmienkach a systémoch sociálneho zabezpečenia umožňujúcich spojenie práce SZČO s povinnosťami súvisiacimi so starostlivosťou;
1. zdôrazňuje potrebu lepších systémov sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti a potrebu podporiť sociálne poistenie SZČO; vyzýva členské štáty, aby práva na sociálne zabezpečenie a sociálnu ochranu spojili s individuálnymi právami, a nie s pracovnou zmluvou, čím umožnia dôstojnú sociálnu ochranu všetkým vrátane samostatne zárobkovo činných osôb a ich manželských alebo životných partnerov, ktorí sa podieľajú na činnosti SZČO, alebo iných pracovníkov bez ohľadu na druh ich zmluvy alebo zamestnanecké postavenie;
 2. zdôrazňuje skutočnosť, že dostupné štatistiky o zamestnanosti žien naznačujú, že u žien existuje väčšia pravdepodobnosť práce v neistých zamestnaniach a väčšie riziko prepustenia a že táto situácia znižuje mieru ich ochrany systémami sociálneho zabezpečenia;
 3. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaistili všetkým zamestnancom a SZČO prístup k celoživotnému vzdelávaniu prerozdelením existujúcich finančných prostriedkov EÚ a vnútroštátnych finančných prostriedkov určených len pre zamestnancov v pracovnom

pomere na neurčitý čas medzi všetkých zamestnancov, nezávisle od druhu ich zmluvy, a SZČO;

4. zdôrazňuje skutočnosť, že rozdiel v zamestnanosti žien a mužov je stále výrazný a práve podpora samostatnej zárobkovej činnosti žien môže zohrávať dôležitú úlohu v odstraňovaní chudoby;
5. zdôrazňuje potrebu zlepšenia a väčšej transparentnosti systémov sociálneho zabezpečenia v určitých členských štátoch s cieľom dosiahnuť spravodlivejšie normy v oblasti príspevkov pre SZČO, najmä pokiaľ ide o tehotenstvo a materskú dovolenku;
6. varuje pred tým, že rozpočtové škrty a privatizácia v systémoch verejného zdravotníctva v mnohých členských štátoch ničí ich systémy sociálnej ochrany a oslabuje práva zamestnancov a občanov všeobecne na sociálnu ochranu; osobitne vyjadruje poľutovanie nad obmedzeniami v oblasti starostlivosti o sexuálne a reprodukčné zdravie, ktoré sa týkajú predovšetkým žien, keď sa cytologické vyšetrenia, mamografické vyšetrenia a gynekologické kontroly už neponúkajú v ročných, ale v dlhších intervaloch;
7. upozorňuje na skutočnosť, že v niektorých členských štátoch sa v dôsledku starnutia obyvateľstva, nízkej miery pôrodnosti a meniacich sa trhov práce môže zvýšiť naliehavosť reformy systémov sociálneho zabezpečenia vrátane dôchodkového zabezpečenia, aby sa zaručila ich udržateľnosť; zdôrazňuje skutočnosť, že ženy častejšie ako muži prerušujú prácu a prijímajú prácu na čiastočný úväzok na účely starostlivosti o deti a iné nezaopatrené osoby, čo môže mať nepriaznivý vplyv na ich dôchodky a vystaviť ich väčšiemu riziku chudoby; vyzýva členské štáty, aby preto na účely priznávania a výpočtu nároku na dôchodok považovali takéto obdobia prerušenia práce za poistené obdobia; zdôrazňuje skutočnosť, že do reforiem by mali byť zapojení sociálni partneri v súlade s vnútroštátnym právom a postupmi, ako aj príslušné zainteresované strany, a že o reformách by mali byť občania riadne oboznámení;
8. zdôrazňuje skutočnosť, že podľa smernice 2010/41/EÚ o uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vykonávajúcimi činnosť ako samostatne zárobkovo činné osoby musia členské štáty riešiť všetky prekážky, ktoré bránia ženám a ich manželom alebo partnerom v zmysle vnútroštátneho práva využívať sociálnu ochranu, na ktorú majú podľa tohto vnútroštátneho práva nárok;
9. poukazuje na to, že dlhšia a lepšie platená rodičovská dovolenka rozdelená medzi muža a ženu a považovaná na účely dávok sociálneho zabezpečenia za prácu na plný úväzok by mohla byť významným stimulom na zvýšenie pôrodnosti;
10. vyzýva európskych sociálnych partnerov, Komisiu a členské štáty, aby preskúmali otázku závislej samostatnej zárobkovej činnosti a našli praktické riešenia, najmä v sektoroch, v ktorých zohrávajú významnú úlohu cezhraničné činnosti, a medzi zraniteľnými skupinami, ako sú pracovníci v domácnosti a slabo platení pracovníci;
11. vyzýva členské štáty, aby podporili a uľahčili vnútornú organizáciu SZČO, najmä žien, s cieľom zvýšiť ich schopnosť obhajoby svojich kolektívnych záujmov;
12. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili dostupnosť cenovo prijateľných zariadení

starostlivosti o deti a vzdelávacích zariadení a zabezpečili rovnaký prístup samostatne zárobkovo činných osôb k verejným službám a príslušným daňovým a sociálnym výhodám v oblasti starostlivosti o deti;

13. žiada Komisiu, aby navrhla ambicióznú revíziu smernice 2010/41/EÚ¹ o uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania so ženami a mužmi vykonávajúcimi činnosť ako samostatne zárobkovo činné osoby s cieľom zaručiť vyššie normy pre minimálne práva na materskú a otcovskú dovolenku, synovskú/dcérsku a opatrovateľskú dovolenku a dovolenku z dôvodu osvojenia dieťaťa, a aby zabezpečila, že členské štáty budú zodpovedné za zaistenie toho, aby v rámci ich systémov sociálneho zabezpečenia mali SZČO nárok tieto druhy voľna; vyzýva Radu, aby prijala spoločnú pozíciu k predloženej revízii smernice Rady 92/85/EHS o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok, ktoré schválil Európsky parlament; pripomína, že návrh prijatý Parlamentom obsahuje dôležité opatrenia v tejto oblasti, ktoré prispievajú k podpore rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom mužov aj žien;
14. vyzýva členské štáty, aby uľahčili spájanie práce a povinností súvisiacich so starostlivosťou pre SZČO a ich manželských alebo životných partnerov, ktorí sa podieľajú na ich činnostiach, urýchlením uplatňovania článkov 7 a 8 smernice 2010/41/EÚ zo 7. júla 2010 a tým, že poskytnutú pracovníkom na ich žiadosť pružný pracovný čas, elektronickú prácu z domu a prácu na čiastočný úväzok na účely starostlivosti o maloleté a nezaopatrované osoby bez akejkoľvek strany sociálnych dávok pracovníkov, aby sa tak predišlo situácii, keď títo pracovníci nemajú inú možnosť flexibility než začať vykonávať závislú alebo nedobrovoľnú samostatnú zárobkovú činnosť;
15. vyzýva členské štáty, aby prijali právne predpisy na boj proti využívaniu práce falošných SZČO, pričom táto forma neistého zamestnania sa týka najmä žien, a nabáda sociálnych partnerov k výmene osvedčených postupov týkajúcich sa služieb poskytovaných SZČO, ktorými sa rieši problematika fiktívnej samostatnej zárobkovej činnosti a organizujú skutoční pracovníci vykonávajúci samostatnú zárobkovú činnosť;
16. vyzýva členské štáty, aby rozvinuli sociálne politiky a sociálne služby zabezpečujúce starostlivosť o deti a o starých ľuďoch a iné závislé osoby s cieľom umožniť mužom a ženám pokračovať v práci, ak sa tak rozhodnú;
17. zdôrazňuje potreby zabezpečiť príležitosti na ďalšiu odbornú prípravu a rekvalifikáciu zamestnancov, SZČO a osôb prechádzajúcich zo zamestnania na samostatnú zárobkovú činnosť; vyzýva preto členské štáty, aby odstránili prekážky v ďalšej odbornej príprave a rekvalifikácii a aby podporovali celoživotné vzdelávanie pre všetkých;
18. vyzýva členské štáty, aby zaručili prístup a k liečbe neplodnosti a umelému oplodneniu pre slobodné ženy a lesbičky;
19. žiada Komisiu a členské štáty, aby zhromažďovali spoľahlivé, presné a porovnateľné údaje zohľadňujúce rodové hľadisko a dôkladne monitorovali situáciu a sociálnu ochranu SZČO, ako aj trendy na trhu práce, ktoré majú okrem iných foriem zamestnania vplyv na samostatnú zárobkovú činnosť, a to aj prostredníctvom začlenenia otázok týkajúcich sa samostatnej zárobkovej činnosti do európskeho prieskumu pracovnej sily.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	26.11.2013
Výsledok záverečného hlasovania	+: 19 -: 8 0: 2
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Regina Bastos, Andrea Češková, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Sophia in 't Veld, Silvana Koch-Mehrin, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Angelika Niebler, Antonyia Parvanova, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská, Inês Cristina Zuber
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Iñaki Irazabalbeitia Fernández, Kent Johansson, Nicole Kiil-Nielsen, Doris Pack, Zuzana Roithová
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Birgit Collin-Langen, Jill Evans, María Irigoyen Pérez